

basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

NATIONAL SENIOR CERTIFICATE

KREITI YA 12

SEPEDI LELEMETLALELETŠO LA PELE (FAL)

LEPHEPHE LA BOBEDI (P2)

NOFEMERE 2011

MEMORANTAMO

MEPUTSO: 70

Palomoka ya matlakala a memorantamo ke 12.

KAROLO YA A: PADI**KGATI YA MODITI – OK Matsepe****POTŠIŠO 1**

Molwantšhwa ke moanegwa wa maemo a ka mehla, yo a nago le bofokodi, yo a išwago fase ke bofokodi bjoo bja gagwe. Mafelelong a amogelwa goba go lebalelwa. Ke moanegwa yo mogolo, yo bohlokwa. O tanya šedi ya mmadi. Ke mogale yoo a rwelego mathata le maima. Ditiragalo ka moka di theilwe godimo ga gagwe gomme mabakeng a mangwe o šitišwa ke bofokodi bja gagwe go fihlelela dinepo tša gagwe. O lwantšhwa ke go loka goba go se loke ga gagwe.

Mmatshupo ke motho wa ka mehla, morwedi wa Kgoši Khomodi. Mmadi o ikamanya le yena. O na le bofokodi. Bofokodi bja gagwe ke gore o palelwa ke go belegela setšhaba sa kgoši Ntweleng ngwana yo a tlogo tšea setulo sa tatagwe bjalo ka kgoši. Bofokodi bjo bo mo iša fase, ka gona o palelwa ke go fihlelela dinepo tša gagwe tša go belegela setšhaba kgoši gomme a nyamiše ba Kgoši Dianthona.

Ditiragalo tša padi ye di theilwe godimo ga gagwe. Se se dira gore a tanye šedi ya mmadi gore a bone gore o rarolla bjang mathata a gagwe. O rwele mathata le maima a padi ye. O swanetše go belega Thalla, o a palelwa. O fetša a rarolla bothata bjo ka go nyala ngwetši yeo a e bitšago mogatša Thalla yo a sa kago a belegwa, bj.bj.

Bofokodi bja gagwe bo dira gore a lwantšhwe ke baanegwa ba bangwe. Mohlala, o lwantšhwa ke Sefatamollo, Ntshwarele (go bakwa setulo sa bogoši), mogatšaTetedi, mogatšaKgoši Dianthona le ba bangwe. Balekwa ba tla di tšweletša ka botlalo.

Tše ke tlhahlo fela. Balekwa ba se kwešwe bohloko ba tšweletša dintlha tša maleba.

Diteng = 25

Polelo = 5

Sebopego = 5

[35]

GOBA**POTŠIŠO 2****2.2 SETSOPOLWA SA A**

- 2.1.1 Ke wa pelaelo, Mmatshupo o belaetšwa ke gore mosadi wa Kgoši Dianthona ke yena a bolailego ngwana wa ngwetši ya gagwe. (2)
- 2.1.2 Go tšweletša ditaba ka baanegwa/Go tšweletša dimelo tša baanegwa. (2)
- 2.1.3 Ya sekgale/bogologolo. Baanegwa ba sa tshepa dingaka. Go metšwa ke hlware go laetša lefelo la segae. (3)
- 2.1.4 A pefelo. O befedišwa ke gore o re mogatša Kgoši Dianthona o a mo loya. (2)

- 2.1.5 ... ga a ntshe- o hlokošetše.
'Loga maano'- etla ka tharollo. (4)
- 2.1.6 Ya ka ntle, Mmatshapo o botša mogatša Kgoši Dianthona gore a rarolle bothata bjo a bo hlotšego. E magareng ga baanegwa. (2½)
- 2.1.7 Ka gore go bitšwe ngaka ye e boditšego Mmatshapo gore mogatša Dianthona ke moloi. (2)

2.2 SETSOPOLWA SA B

- 2.2.1 Sefatamollo o ikgoketše mathata ka go iša dikgomo tša go nyala ga Tetedi mola di swanetše go yo nyala ga Kgoši Dianthona. (2)
- 2.2.2 Go bolokela ka lešakeng.
Go phasa badimo. (4)
Bobedi di bontšha tikologo ya bogologolo.
- 2.2.3 Ke ya segae/sekgale/bogologolo
Boitshwaro bjo bobotse (2½)
- 2.2.1 (a) Kgoši Dianthona o kgopela tshwarelo go badimo ka bošadedi bjo a bo dirišitšwego ke Sefatamollo.
(b) Mmatshapo o leboga badimo ka ge ba mmoleletše le Modimo. (2)
- 2.2.5 Mmatshapo ke yena a loilego baromiwa ba kgoši Sefatamollo gore ba gakanegwe. (2)
- 2.2.6 Badimo ba a kwa, ba a fetola. (2)
- 2.2.7 Ke sehloa. Ka morago ga tiragalo ye, Kgoši Dianthona, Tetedi le Sefatamollo ba ile ba ya ga Kgoši Nkgotlelele yo a ilego a rarolla mathata a bona. (3)

[35]

PALOMOKA YA KAROLO YA A: 35

KAROLO YA B: PAPADI/TERAMA**DI ŠITILE PHAAHLA – SN Tseke****POTŠIŠO 3****Matseno**

Tseke o šomišitše maina a merogo go tšweletša kgatelelo ya ditiro tša baanegwa ba gagwe. Maina a baanegwa a na le tema yeo e a kgathago go tšweletša kgatelelo ya ditiro tša bona. Leina la moanegwa le ka direla gore mmadi a tsebe moanegwa pele a bala diteng tša puku. Seo moanegwa a se dirago gantši se sepelelana le leina la gagwe. Ntliha ye Tseke o e tšweleditše gabotse.

Namele ke morogo wo o golago ka go phatlalala. Ge o sa hlokomelwe o namela meboti le tše dingwe. Re bona Namele a fetelela ka go thuša bana ba sekolo ditabeng tšeo di sa swanelago, a utolla maemo a ditšhelete tša sekolo.

Mokhuša ke morogo wo o apeilwego ka tlhokomelo, wa butšwa gabotse mme wa omišwa, wa bewa wa letela mohla wa tlala. Mokhuša ke hlogo ya sekolo yoo a laetšago go butšwa tlišaologanyong, o rarolla mathata gabonolo. Re bona a šomiša maitemogelo a bogolo go Tihakolane go utolla gore baithuti ba huetšwa ke mang.

Motšhatšha ke morogo wa go galaka, wa go gwaša wa go se be bose. Motšhatšha o rata go hlohleletša dintwa, ga a na leago, le mantšu a gagwe a a galaka. Ge Namele a elwa le Tihakolane, Motšhatšha yena o hlohleletša gore ntwaga e tšwele pele, o re “Nka be o ba lesetše gore yo mongwe a be a betele yo mongwe, a re mola a ferotše mahlo, e be gona o kago ba namola”.

Theepe ke morogo wo mobotse, o bosana wa go ratwa ke batho gobane o a jega. O na le mebala ye mebedi.

Theepe bjalo ka moanegwa o tšwelela e le lesogana le lebotse la go ratwa ke basetsana. Le yena re bona a na le mahlakore a mabedi a bophelo. O tšwelela e le motho wa ditiro tša go se loke ka go loba basetsana ka ditšhelete, mafelelong o a fetoga e bile o nyala Lefagagwana. Theepe ke moanegwaphethegi ka gore o na le mahlakore a mabedi.

Thedimogane ke morogo wo boleta wa go thelela, wa go se kgone go swarana le bogobe ge motho a eja. Thedimogane o tšwelela e le monna wa go se be le maemo a nnete mabapi le tswalano ya gagwe le boTheepe gammogo le ba gaMaotoaphoka. Leina le le gatelela boradia.

Tše ke tlhahlo fela, dintliha tša maleba di tla amogelwa.

Diteng = 25

Polelo = 5

Sebopego = 5

[35]

GOBA

POTŠIŠO 4**4.1 SETSOPOLWA SA A**

- 4.1.1 Go ya go rerišana mabapi le dingongorego tša barutwana. (2)
- 4.1.2 Ga a rute/O loba basetsana ka tšhelete/O bakišana bannyana le bašemane/Ga a lekole mešomo/O fa meputso ka hlogo. (1)
- 4.1.3 (a) Go nwa madila/bjala gannyane. (2)
(b) Go bolela nnete/therešo. (2)
- 4.1.4 O rata madila/bjala. Ga a kwešiše ka pela. (2)
- 4.1.5 Ke kgopolo. Ga se ka mehla mo o swarelago motho dimpho ge o eya go yena. (1½)
- 4.1.6 Wa bohvirihwiri/boradia. (2)
- 4.1.7 Motho ge a le mathateng o loga maano a go tšwa. (2)
- 4.1.8 A laetša seo se diragalago sefaleng/A hlaloša polelo ya mongwadi. (2)
- 4.1.9 Ke ya go robadiša/ swariša boroko. (1)
- [17½]**

4.2 SETSOPOLWA SA B

- 4.2.1
Namele	Molwantšhi
Motšhatšha	Mohlohleletši
Tlhakolane	Molwantšhwa
- (3)
- 4.2.2 Tikologo ke ya sebjale. Go bolelwa ka dikolo le barutiši. (2½)
- 4.2.3 Molao wa sekolo ga o dumelele dintwa sekolong. (2)
- 4.2.4 Tlhakolane a ka rakwa sekolong, mola Namele yena a ka rakwa mošomong. (2)
- 4.2.5 Thulano e magareng ga baanegwa. Ke thulano ya ka ntle. Namele le Tlhakolane ba a lwa ebile ba fošana le ka mantšu. (4)
- 4.2.6 Le ge ba hlohleletšwa go lwa fela ntwaga e ratege. (1)
- 4.2.7 Dikgopolo tša Motšhatšha ke tša go hlohleletša ntwaga mola tša Monawa e le tša leago/go aga. (3)
- [17½]**

PALOMOKA YA KAROLO YA B: 35

KAROLO YA C: KANEGELOKOPANA**TŠA LEFASE GA DI FELE – MFC Matshela le ba bangwe****POTŠIŠO 5****(a) Kalotaba.**

Ke matseno a kanegelokopana, a swanetše go ba a makopana a maatlakgogedi moo mongwadi a tšweletšago dintlha tše di latelago:

Molwantšhwa le Molwantšhi: Go tšweletšwa bothata magareng ga bona. Molwantšhwa ke Megabaru, mosadi wa Lenkwane, ba dula motsaneng wa Mahwibitswane kua gaMasemola.

Moanegwa yo mongwe ke Mologadi, e lego mogwera wa Megabaru.

Ditiragalo tša kanegelokopana ye di diragala gaMasemola, tikologo ke ya sebjalebjae ka ge go bolelwa ka diinšorentshe le dijackpot. Bothata bjo bo lego gona ke ge Megabaru a eba le megabaru ya ditšhelete, a duma ge batho ba bangwe ba swere tšhelete, le ya go hloboša.

Matseno a mongwadi a a kgotsofatša ka ge a se a dikadika, a tšweleditše dintlha tša ka godimo ka pela.

(b) Tšwetšopele.

E lebane le thulaganyo ya dithulano, go tloga ka thulano ya mathomo ye e bopago mollwane gare ga kalotaba le tšwetšopele. Sethakgodi ke tiragalo ye e tšweletšago thulano ya mathomo. Thulano ya mafelelo ya tšwetšopele e bopa mollwane gare ga tšwetšopele le sehloa. Mongwadi o kgonne go tšweletša ntlha ye, ditiragalo tša kanegelokopana ye di direga ka gaMegabaru ge Mologadi a ile go mmotša gore le yena o swere jackpot sesolo ntle le go tšwa kudumela. Dithulano tšeo di tšwelelago kanegelongkopana ye go thoma ka phekgogo/ sethakgodi go fihla pele ga sehloa ke tše:

- Megabaru o bolela mantšu a go kgopiša batho ka go ba botša gore ba swere *dijackpot* ge ba hlokofaletšwe.
- Megabaru o kgopiša Mologadi ka go mmotša gore o swere *jackpot* mola a hlokofaletšwe ke lesea.
- Megabaru ka morago ga go hlokofalelwa ke monna (Lenkwane), o botšwa mantšu a gore o swere *jackpot*, se se a mo kgopiša. Re bona a raka Mologadi a mmotša gore go tloga ka madi ga go botse.

(c) Sehloa/Sehlwa.

Sehloa se bopša ke thulano ya mafelelo ye kgolo yeo mmadi a e nepišago ge a bala sengwalo. Ke mo ditaba di fihlilego ntlhorwaneng, ge e le lenti re ka re le kgauswi le go kgaoga. Ka mo kanegelongkopana ye ditaba di fihlile sehloeng ge maphodisa a thuntšhana le dikebekwa gomme go hlokofala dikebekwa tše pedi, ba swara wa boraro gomme a bololla diphiri tša Megabaru ka moka.

(d) Mafelelo

Ditaba di a fela di boela sekeng. Ga go sa na thulano. Mongwadi o ruma ditaba. Megabaru o swerwe o kgolegong ya New Lock.

Balekwa ba se kwešwe bohloko ge ba file dintlha tša go kwagala.

Diteng = 25

Polelo = 5

Sebopego = 5

[35]

GOBA**POTŠIŠO 6****6.1 SETSOPOLWA SA A**

- 6.1.1 (a) Go se robale ka gae/go se boe gae. (4)
(b) A befetšwe. (4)
- 6.1.2 Ke tšwetšopele. Ke mathomo a kgakgano gare ga Palesa le Thabo. (4)
- 6.1.3 Balekwa ba tla tšweletša maikutlo a go fapana. (2)
Mohlala: Manyami (monna wa lapa o swanetše go ba le maitshwaro a mabotse), Pefelo (Sewela ke ngwana yo monnyane go ka ratana le Thabo). (2)
- 6.1.4 Ee, Go bolelwa ka selefouno le sefatanaga. (1½)
- 6.1.5 Ke lesogana la go ratana le makgarabe a mantši (sewewe ke pudi ya phooko). (2)
- 6.1.6 Ee. Ga go tšwelele gabotse gore Palesa o ile go kwa toro ya Thabo a dira eng. (2)
- 6.1.7 Gore re kwe ditaba ka babapadi. Go tseba dimelo tša baanegwa. (2)

6.2 SETSOPOLWA SA B

- 6.2.1 (a) Kgankga o rakilwe sekolong ka lebaka la go hlola dikgaruru. (4)
(b) Kgankga o bolailwe ka ge a hlabile moithuti yo mongwe ka thipa. (4)
- 6.2.2 Ga a kgone go itšeela sephetho, re bona a dirišwa ke Bafana go tsoša tlhakahlakano sekolong. (2)
O na le megabaru, o hlaba moithuti yo mongwe ka thipa gore a tšee tšhelete a nnoši. (2)
- 6.2.3 Go senyagalelwa ke bokamoso/go bolawa. (2)
- 6.2.4 Ke ya sebjale. Go bolelwa ka dikolo le megwanto ya baithuti. (2½)
- 6.2.5 Molaetša ke wa boitshwaro bjo bobotse. (3)

- 6.2.6 Go utswa ka go senya/Go hlohloletša bosenyi. (2)
- 6.2.7 Kgankga o itira yo bogale/Kgankga ke motho yo bogale. (2)
Bafana o a sasametša/o a hlalefetša/Bafana ke sehvirihwiri. [35]

PALOMOKA YA KAROLO YA C: 35

KAROLO YA D: THETO

DIRETO TŠA SESOTHO SA LEBOA – Prof DM Kgobe

POTŠIŠO 7

- 7.1 Thetosello/Kgwabo. (2)
- 7.2 Sereti se llela go ba le bana. (2)
- 7.3 7.3.1 Yoo a re hlorišago ntle le kwelobohloko/A re bolayago. (4)
7.3.2 Bana ga ba gona/Thari e padile.
- 7.4 Ge le sa rate/le gona lesetšang/
Ge le sa rate
Le gona lesetšang. (2)
- 7.5 Go tseba lena le mang le mang
Go ba segagaborena e sego sa ga bomang?
- Mošomo: Go neeletšana ka dikgopolo/go bala ka lebelo. E tšweletša kelelo ya kgopolo go tloga mothalong wo go ya go wola. Mohola wa yona ke go senya metara. (2)
- 7.6 - Kgopolo ya tahlegelo.
- Palo ya masea ao a hlokošetšego.
- Go ineela ga go se be le bana. (3)
- 7.7 Ke maikutlo a manyami. O nyamišwa ke go hloka thari/ go hlokofolelwa ke bana/ Go gwaba. (2)
[17½]

GOBA

POTŠIŠO 8

- 8.1 Balekwa ba tla tšweletša dintlha tša go fapana. Mohl.
- Legodimong ga go na ditshela, maroga, lehufa bj. bj.
- Go itokišetša lehu.
- Lefelo la go hlomphega.
- kgatelelo ya lefelo e lego mabitleng.
- Legodimong o tsena o se wa swara/ apara selo. (2)

- 8.2 O šala o sa apara selo/o šala ka mmele/go ba sekwele. (2)
- 8.3 Mothofatšo.
Mohola ke go godiša ditaba/kgopolo. (4)
- 8.4 Go gatelela gore ke le lekgethwa kudukudu. (2)
- 8.5 Gore re dule re itokišeditše lehu/go ya legodimong.
(Ntlha e tee fela). (2)
- 8.6 Ga go ... (poeletšothomi)
Ga go ... (2)
- 8.7 Balekwa ba tla tšweletša maikutlo a go fapana.
Mohlala: Maikutlo a tumelo. (3½)
[17½]

GOBA**POTŠIŠO 9**

- 9.1 Moyamokgethwa/Modimo. (2)
- 9.2 - Mehlang yela ya kgale o be o le kae?
- O be o le kae wena Moemedi? (E tee ya tše di filwego)
Mohola: E gatelela potšišo ya seo moreti a se tsebago. (2½)
- 9.3 - O be a tseneletšwe a le ngwana wa Sathane.
- O be a enwa dihlare ka go fapafapana/Sepela dingaka.
- Baloi ba be ba mo loya/o tšhaba baloi. (3)
- 9.4 - Setlaela
- Dingaka (4)
- 9.5 Moloi wa (tematheto ya bone)
Moloi wa
Mohola ke go tšweletša mošito/tlemaganya dikgopolo. (3)
- 9.6 Molaetša o amana le tumelo ye e tiilego go Modimo. (3)
[17½]

GOBA

POTŠIŠO 10

- 10.1 Thetokgwabo. Moreti o lla ka tšhomišompe ya ditokelo. (3)
- 10.2 'Na ditokelo ke go ...' (2)
- 10.3 Balekwa ba tla tšweletša dintlha tša go fapana.
Mohlala: Batho ba a senya morago ba itšhireletša ka ditokelo (Ntlha e tee). (2)
- 10.4 -Ge lehodu le
-Ge lehodu le
Mohola ke go tšweletša mošito/gatelela le go tlemaganya dikgopolo. (2)
- 10.5 Poeletšo ya “monna” mothalotheong wa 21 le 23/ gagwe mothalotheong wa 22 le 24 . (2)
- 10.6 Balekwa ba tla tšweletša dintlha tša go fapana.
Ke kgopolo- Batho ga ba hlokofole ka lebaka la ditokelo fela.
Ntlha- Ba be ba dira ka go rata ba re ba na le ditokelo. (2½)
- 10.7 Le tšweletša go se kgotsofale/pelaelo/tšweletša potšišoretoriki ka ge potšišo e na le karabo – maikemišetšo ke go gatelela karabo yeo e tsebjago. (2)
- 10.8 Balekwa ba tla tšweletša dintlha tša go fapana.
Mohlala: Ditokelo ga se tša loka gobane di dira gore batho ba itshware
bošaedi.
Batho ba hlomphe ditokelo tša batho ba bangwe.
Kgopolokgolo ke tlhomphano. (2)

[17½]

PALOMOKA YA KAROLO YA D: 35
PALOMOKA YA TLHAHLOBO: 70

RUBRIKI YA GO SWAYA POTŠIŠO TŠE TELELE**Hlokomela phapano meputsong ye e abelwago diteng, tlhamego le polelo**

DIKHOUTO LE KABO YA MEPUTSO.		Diteng [25] Tlhathollo ya sererwa. Botebo bja ngangišano, phahlelo le kwešišo ya mošomo wo o lebeleletšwego.	Kabo ya meputso	Sebopego le polelo (10) Sebopego, kelelo ya dikgopolo le tlhagišo. Polelo, segalo le setaele tše di dirišitšwego taodišong.
Khouto 7 80–100%	Bokgoni bjo bobotse go fetiša. 20–25 meputso	<ul style="list-style-type: none"> - Tlhathollo ye e tebilego ya sererwa, dintlha ka moka tša sererwa di šomišitšwe ka botlalo. - Karabo e botse go fetiša (90+: karabo ye botse go fetiša). - Dikahlaahlo tša go fapana di hlatselwa go tšwa sengwalong. - Kwešišo ye botse go fetiša ya mohutangwalo le sengwalo 	Bokgoni bjo bobotse go fetiša 8–10 meputso	<ul style="list-style-type: none"> - Sebopego sa go logagana. - Matseno le thumo tše di nepagetšego. - Dikahlaahlo tše di hlamegilego tša go godišwa ka tsela ye e hlakilego. - Polelo, segalo le setaele tše di kwagalago tša go kgahliša gape tše di nepagetšego.
Khouto 6 70–79%	Bokgoni bjo bobotse kudukudu. 17½–19½ meputso	<ul style="list-style-type: none"> - Tlhathollo ya sererwa ke ya bokgoni bjo bobotse kudukudu. Dintlha ka moka tša sererwa di šomišitšwe ka tshwanelo. - Karabo e na le dintlha ka moka. - Dikahlaahlo tša go kwagala di filwe, di thekgwa gabotse go tšwa sengwalong. - Kwešišo e botse kudu ya mohutangwalo le sengwalo. 	Bokgoni bjo bobotse kudukudu 7–7½ meputso	<ul style="list-style-type: none"> - Taodišo ya go hlamega gabotse. - Matseno le thumo tše di lokilego. - Dikahlaahlo le tsela ya go ahlaahla ye go lego bonolo go e latela. - Polelo, segalo le setaele tše di nepagetšego tša go swanela morero. - Tlhagišo ye maleba.
Khouto 5 60–69%	Bokgoni bjo bobotse kudu. 15–17 meputso	<ul style="list-style-type: none"> - O laetša kwešišo ebile o hlatholotše sererwa gabotse kudu. - Karabo e na le dintlha tša go lekanela. - Dikahlaahlo tša go kwagala di filwe, fela ga se tša fahlelelwa ka moka ka mo go swanetšego. - Go na le bohlatse bja kwešišo ya mohutangwalo le sengwalo. 	Bokgoni bjo bobotse kudu 6–6 ½ meputso	<ul style="list-style-type: none"> - Sebopego sa go hlaka le kelelo ye botse. - Matseno, thumo le tše dingwe tša ditemana di beakantšwe ka go logagana. - Kelelo ya dikahlaahlo e ka latelega. - Ka bontši polelo, segalo le setaele ke tše di nepagetšego.

DIKHOUTO LE KABO YA MEPUTSO.		Diteng [25] Tlhathollo ya sererwa. Botebo bja ngangišano, phahlelo le kwešišo ya mošomo wo o lebeletšwego.	Kabo ya meputso	Sebopego le polelo (10) Sebopego, kelelo ya dikgopolo le tlhagišo. Polelo, segalo le setaele tše di dirišitšwego taodišong.
Khouto 4 50–59%	Bokgoni bja go kgotsofatša. 12½–14½ meputso	<ul style="list-style-type: none"> - Tlhathollo ya sererwa ke ya magareng fela dintlha ga se tša šomišwa ka moka ka botlalo. - Dintlha tše dingwe tše dibotse di thekga sererwa. - Dikahlaahlo tše dingwe di a hlatselwa le ge bohlatse bo sa kgotsofatše. - Kwešišo ya motheo ya mohutangwalo le sengwalo. 	Bokgoni bja go kgotsofatša 5–5½ meputso	<ul style="list-style-type: none"> - Ponagalo ye nyenyane ya sebopego. - Taodišo e hloka sebopego sa maleba sa go elela dikgopolo le go logagana. - Diphošwana tše mmalwa tša polelo, ka bontši segalo le setaele ke tša maleba. Tlhamo ya ditemana e nepagetše.
Khouto 3 40–49%	Bokgoni bja go lekanela. 10–12 meputso	<ul style="list-style-type: none"> - Ke tša mehleng kudu, teko ya go se kgotsofatše ya go leka go araba dipotšišo. - Botebo bjo bonnyane bja kwešišo phetolong ya sererwa. - Dikahlaahlo ga di kgotsofatše ebile di fahlelwa gannyane go tšwa sengwalong. - Baithuti ga se ba kwešiša mohutangwalo le sengwalo ka botlalo. 	Bokgoni bja go lekanela 4–4½ meputso	<ul style="list-style-type: none"> - Sebopego se laetša boipeakanyetšo bja go fošagala. - Dikahlaahlo tša go se kwešišege. - Ponagalo ya diphošo mo polelong. Segalo le setaele ga se tša nepagala go ya le morero wa go ngwalela dithuto. - Tlhamo ya ditemana e fošagetše.
Khouto 2 30–39%	Bokgoni bja go išega. 7½–9½ meputso	<ul style="list-style-type: none"> - Kwešišo ya go fokola ya sererwa. - Dikarabo di a ipušeletša, nako ye nngwe di tšwele tseleng. - Dikahlaahlo ga se tša go tsenelela, tlhathollo e fošagetše/Dikahlaahlo ga di thekgwe go tšwa sengwalong. - Kwešišo ya go fokola ya mohutangwalo le sengwalo. 	Bokgoni bja go išega. meputso 3–3½	<ul style="list-style-type: none"> - Tšweletšo ya bošaedi le tlhokego ya peakanyo ya sebopego e paleliša kelelo ya dikahlaahlo. - Diphošo tša polelo le setaele se se fošagetšego di šira mošomo wo go ba wo o sa atlegago. Segalo le setaele ga se tša lebana le morero wa dingwalwa tša thuto. - Tlhamo ya ditemana e fošagetše.
Khouto 1 0–29%	Bokgoni bja go hlaelela. 0–7 meputso	<ul style="list-style-type: none"> - Go gongwe dikarabo di nyalelana le sererwa fela go boima go latela dikahlaahlo goba di tšwele tseleng ka bontši. - Teko ya go fokola ya go araba dipotšišo. Dintlha tše nnyane tša maleba ga se tša fahlelwa go tšwa go sengwalo. - Kwešišo ya go fokola ya mohutangwalo le sengwalo. 	Bokgoni bja go hlaelela 0–2½ meputso	<ul style="list-style-type: none"> - Go boima go lemoga hlogo ye go rerwago ka yona. - Ga go taetšo ya sebopego ye e beakantšwego goba sa go kwešišega. - Polelo e fošagetše, setaele le segalo ga se tša maleba. - Ga go ditemana tše di logaganego.